

't Goy, 15 december 2020

College van B&W van de gemeente Houten
t.a.v. van wethouder de Groot
Postbus 30
3990 DA Houten

Geacht wethouder, beste Hilde,

Onze vragen aan het college van B&W

Met deze brief geven wij onze inbreng op de door u RES Kromme Rijnstreek uitgezette enquête, lichten wij toe waarom wij zorgen hebben, vragen wij u om maatregelen te nemen om onze zorgen weg te nemen en vragen wij u ondersteuning bij het realiseren van een energievoorziening 't Goy.

Inleiding

De gemeente Houten werkt samen met drie andere gemeenten aan een Regionale Energiestrategie. In verband daarmee is een enquête onder inwoners gehouden. Wij hebben met betrekking tot uw voornemen zorgen over het plaatsen van zonnepanelen en windmolens om en nabij ons dorp en het puntensysteem dat u daarbij voor ogen heeft.

We willen voorkomen dat ons buitengebied, vanwege de noodzaak om te verduurzamen, vergaand wordt geïndustrialiseerd met niet doordacht geplaatste windmolens en zonnepanelen. Daar waar in het verleden altijd heel zorgvuldig is omgegaan met het buitengebied, lopen we nu het risico dat er onvoldoende sturing wordt gegeven aan het behoud van het unieke karakter van het buitengebied. Met kaders en sturing kunt u daarnaast ook voorkomen dat de initiatieven in ons buitengebied worden genomen door 'buitenstaanders' bij wie het economisch gewin belangrijker lijkt dan de bijdrage aan duurzaamheid. De frequente bezoeken van 'vertegenwoordigers' aan onze agrariërs om hen te verleiden tot zonnepanelen op hun land, laten zien dat het opstellen van kaders op dit vlak geen overbodige luxe is.

9

Zorgen

Meer specifiek richten onze zorgen zich op twee aspecten:

- *Wij zijn er niet gerust op dat bij het plaatsen van zonnevelden voldoende rekening wordt gehouden met het unieke karakter van ons gebied.*

Toelichting: U geeft op de website <https://energie-krommerijn-praatmee.nl/situatie-per-gemeente/gemeente-houten> aan dat Houten de zonnevelden niet zomaar overal wil. Voor zonnevelden heeft Houten een uitnodigingskader met regels voor zonnevelden. In 2020 is Houten aan de slag gegaan met het evalueren en actualiseren van dit zonneveldenbeleid. Dat zal leiden tot nieuwe regels voor zonnevelden waarbij vergunningen voor zonnevelden worden toegekend op basis van een puntensysteem. Wij zijn er nog niet van overtuigd dat dit nieuwe beleid ons unieke gebied voldoende zal beschermen.

- *Wij maken onze zorgen over het plaatsen van windmolens. Wij zijn er niet gerust op dat de windmolens die de gemeente Houten en Bunnik willen laten plaatsen, voldoende afstand tot de woningen in ons dorp krijgen en zo zorgvuldig mogelijk worden ingepast in het landschap. Er moet bijvoorbeeld worden voorkomen dat er langs het Amsterdam-Rijn kanaal vanaf de Goyerbrug richting de brug van Schalkwijk of tussen Werkhoven en 't Goy enorme windmolens komen te staan.*

Toelichting: In een uitzending van 1Vandaag van 8 december jl. kwam audioloog Jan de Laat van het Leids Universitair Medisch Centrum aan het woord. Hij gaf aan dat windmolens veel krachtiger en hoger zijn dan voorheen en dat dit betekent dat ze verder van woonwijken c.q. woningen moeten worden geplaatst. Dhr. De Laat deed internationaal onderzoek op dat vlak. Uit dat onderzoek blijkt dat er in Nederland veel windmolens staan van 50 meter hoog. Deze kunnen, aldus dhr. De Laat, zonder problemen op een afstand van 500 meter van een woonwijk worden geplaatst. Maar zodra ze hoger worden, moet je de afstand vergroten. Hij gaf aan dat bijvoorbeeld Denemarken een stelregel hanteert voor de afstand tot de bebouwde kom: de afstand tot de bebouwde kom is ongeveer 10 keer de hoogte van de turbine.

Wat zich hier lijkt te wreken is dat de wettelijke grens van 400 meter is gesteld op een moment dat de windmolens nog veel kleiner waren. Die grens past nu absoluut niet meer bij de enorme windmolens die nu in zwang zijn.

Voorstellen voor beleid en uitvoering

Wij stellen voorop dat wij het streven naar duurzame energieopwekking van harte ondersteunen. Dat past 100% in onze visie op mooi 't Goy. Dat dit streven ook effect heeft op onze omgeving begrijpen wij goed. Dit is dus *geen* NIMBY-brief. Wij denken echter wel dat er aanleiding is om de aanpak van de gemeente Houten op onderdelen te verscherpen.

1. Wij zijn bang dat het werken met het nieuwe beleid (het puntensysteem) onvoldoende garanties biedt dat de duurzame energiewinning recht gaat doen aan ons mooie buitengebied. Wij hebben als mooi 't Goy in september 2020 van dhr. Bretveld een presentatie gehad van de elementen die u wilt opnemen in het nieuwe beleid. Daarin zagen wij 'groene gebieden' die in onze ogen volstrekt onacceptabel zijn.

Wij vinden dat de gemeente Houten als lokale overheid duidelijk sturing moet geven aan de plaatsen waar deze voorzieningen worden toegelaten. Maak heel duidelijk waar het *wel* en waar het *niet* mag *en* stel duidelijke voorwaarden. Daarmee kunt u dorpskernen beschermen en er tevens voor zorgen dat mooie doorkijkjes in het landschap behouden blijven. U kunt bijvoorbeeld eisen dat zonnevelden door middel van hoge groenblijvende hagen, 'onzichtbaar' in het landschap worden opgenomen. Ook kunt u voorkomen dat er versnipperd door het landschap vele zonnevelden komen, door te sturen op zorgvuldig gecamoufleerde grotere velden op locaties die het unieke landschap zo beperkt mogelijk verstoren.

Houten heeft een traditie waarin heel goed wordt nagedacht over de invulling van de ruimte. Dat heeft twee keer tot een unieke rondweg geleid met wijken die kindvriendelijk en leefbaar zijn. Dit unieke resultaat is het gevolg van visie en sturing. Graag zouden wij zien dat u aan de duurzame opwekking van energie een vergelijkbare visie en sturing geeft. Bij het realiseren van uw ambities past een duidelijk kaderstellende overheid die met dit kader de belangen van het unieke gebied bewaakt en stuurt. Het puntensysteem geeft u, naar ons idee, onvoldoende mogelijkheden om dit te doen.

2. Wij vinden dat de u als gemeente Houten stelling moet nemen als het gaat om belastende effecten van grote(re) windmolens op inwoners. Wij verwachten van u als gemeente dat u voor uw inwoners staat en voorkomt dat grote(re) windmolens worden geplaatst die negatieve effecten hebben op inwoners. De ervaringen die wij hebben met het proces rond de vier windmolens bij de Goyerbrug en de enquête die is uitgezet, geven ons niet het vertrouwen dat dit de insteek van de gemeente is. Wij worden verdrietig als ons wordt uitgelegd dat de 400 meter afstand nu eenmaal het wettelijk kader is. Wij zouden graag zien dat het welzijn van de inwoners op nummer een komt te staan en niet de wettelijke regels. Wetten hebben immers altijd de neiging om achter de maatschappelijke en technologische ontwikkelingen aan te lopen.
3. Bij veel inwoners leeft het gevoel dat er qua energietransitie alleen wordt gefocust op zonnevelden en windmolens en dat er niet voldoende naar alternatieven wordt gekeken.

Reactie op enquête

De gemeente Houten, Utrechtse Heuvelrug, Bunnik en Wijk bij Duurstede hebben gezamenlijk (onder de noemer Regionale Energie Strategie Kromme Rijnstreek) een enquête gehouden. In de enquête is toegelicht dat deze vier gemeenten voor de periode tot 2030 voor 5 tot 8 windmolens en 115 tot 180 ha zonnevelden ruimte zoeken. Daarbij staan deze gemeenten voor de

vraag hoe zij er voor zorgen dat de windmolens en zonnevelden zo goed mogelijk worden ingepast in het fraaie Kromme Rijn landschap. Om die reden willen de gemeenten weten waar de locaties aan moeten voldoen. Bewoners worden uitgenodigd om daar hun mening over te geven.

Wij zijn blij dat u wilt weten wat inwoners vinden en dat u deze bevindingen wilt meenemen in het formuleren van het beleid. Wij denken echter niet dat de enquête hieraan gaat bijdragen. Sterker nog, wij ervaren dit als pseudo-inspraak, sommige randvoorwaarden vinden wij sturend en andere vinden wij niet voldoende helder. Hieronder hebben wij alle genoemde randvoorwaarden en criteria in drie tabellen op een rij gezet en onze eerste reactie daarop gegeven. Wij denken dat u met de uitslag van deze enquête alle kanten op kan en dat de zaken die inwoners *echt* belangrijk vinden met deze enquête niet voldoende boven tafel komen!

Gelukkig heeft u ook momenten (via MS teams) georganiseerd waarbij inwoners ook mondeling een toelichting op de enquête kunnen geven. Een aantal leden van de klankbordgroep heeft daaraan deelgenomen. Daarbij hebben zij gemerkt dat hetgeen in deze brief wordt verwoord, bij veel inwoners leeft. Wij hopen dat er goede verslagen van deze bijeenkomsten zijn gemaakt omdat de enquête zelf te weinig toevoegde waarde heeft.

Tabel 1

<i>Nr.</i>	<i>Zonnevelden randvoorwaarden en criteria voor locaties</i>	<i>Onze reactie</i>
1.	We voorkomen plaatsing van zonnevelden in gebieden met cultuurhistorie, archeologie, Rijksmonumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten.	Goed om te vragen, maar stel nu dat inwoners de afweging moeten maken: in een gebied met deze waarden dan wel vlak bij ons huis? Dat vraagstuk komt met deze vorm van enquêteren niet naar voren.
2.	We zorgen voor goede aansluiting op het elektriciteitsnetwerk.	Hier is iedereen uiteraard 100% voor. Het heeft dus geen enkele toegevoegde waarde om dit aan bewoners voor te leggen. Dat dit toch gebeurt, versterkt het gevoel dat dit inspraak om de inspraak is.
3.	We voorkomen zonnevelden in natuurgebieden en weidevogelgebieden.	Zie reactie bij nummer 1.
4.	We voorkomen zonnevelden in stiltegebieden.	Zie reactie bij nummer 1
5.	We plaatsen zonnevelden zoveel als mogelijk langs wegen, kanalen en spoorlijnen.	Erg vaag. Welke wegen dan? Juist in ons mooie buitengebied waar je over de wegen fietst, zou het weleens heel fout kunnen zijn om zonnevelden langs de weg te leggen. Daarnaast vragen wij ons af of dit criterium is benoemd vanwege de kosten. Wellicht is het aansluiten van zonnevelden op de infrastructuur langs wegen goedkoper dan op een plaats meer achteraf? Dit terwijl plaatsing meer achteraf wenselijk is vanwege het behoud van landschap. Die eventuele nuance komt in deze enquête niet naar voren.

<i>Nr.</i>	<i>Zonnevelden randvoorwaarden en criteria voor locaties</i>	<i>Onze reactie</i>
6.	We voorkomen plaatsing van zonnevelden in gebieden van De Nieuwe Hollandse Waterlinie.	Zie reactie bij nummer 1
7.	We voorkomen plaatsing van zonnevelden op kwalitatief goede landbouwgrond zodat deze voor voedselproductie beschikbaar blijft.	Zie reactie bij nummer 1. Daarnaast lijkt het ons ook raadzaam om voor het plaatsen van zonnevelden geen (fruit-)bomen te rooien. Deze binden een aanzienlijke hoeveelheid CO2. Deze opmerking is mede ingegeven door onze ervaringen met het zonneveld vlakbij ons dorp (Groenedijkje). Daarvoor zijn ook bomen gerood.
8.	We plaatsen zonnevelden zoveel mogelijk met een groene afzetting, zodat het zonneveld niet te nadrukkelijk aanwezig is.	Deze randvoorwaarde vinden wij te vaag: <ul style="list-style-type: none"> - Wat is zoveel mogelijk? - Wat is niet te nadrukkelijk? Wij hadden liever gezien dat er had gestaan: 'We plaatsen alleen zonnevelden met een groene afzetting van bomen of hagen zodat het zonneveld niet zichtbaar is.' Dit geeft wel de noodzakelijke duidelijkheid en stelt een duidelijk kader dat inwoners houvast geeft.
9.	We plaatsen zonnevelden op een minimale afstand van 100 meter van woningen en tuinen.	Dit is sturend. Bewoners kunnen hier aangeven dat ze dit heel belangrijk vinden, maar dan weet je niet of bewoners 100 meter überhaupt acceptabel vinden. Wij zijn ervan overtuigd dat bewoners 100 meter veel en veel te weinig vinden. Door het belang van deze voorwaarde te laten scoren op een schaal van 1 tot 10, kom je daar dus niet achter.

Tabel 2

<i>Nr.</i>	<i>Windmolens randvoorwaarden en criteria voor locaties</i>	<i>Onze reactie</i>
1.	We voorkomen plaatsing van windmolens in gebieden met cultuurhistorie, archeologie, Rijksmonumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten.	Goed om te vragen, maar stel nu dat inwoners de afweging moeten maken: in een gebied met deze waarden dan wel vlak bij ons huis? Dat vraagstuk komt met deze vorm van enquêteren niet naar voren
2.	We plaatsen windmolen zoveel mogelijk langs wegen, kanalen, spoorlijnen, verkeersknooppunten en industrieterreinen.	Op het eerste gezicht een mooie voorwaarde. Maar plaatsen langs het Amsterdam-Rijn kanaal kan weleens heel dicht bij een dorpskern zijn. Helpt het nu echt om dit criterium op te nemen?
3.	De afstand van een windmolen tot woningen, geluidsgevoelige objecten en beoogde woningbouwlocaties bedraagt minimaal 400 meter.	Dit is sturend. Bewoners kunnen hier aangeven dat ze dit heel belangrijk vinden, maar dan weet je niet of bewoners 400 meter überhaupt acceptabel vinden. Wij zijn ervan overtuigd dat bewoners 400 meter veel en veel te weinig vinden. Door het belang van deze voorwaarde te laten scoren op een schaal van 1 tot 10, kom je daar dus niet achter.
4.	We voorkomen dat een windmolen tussen dorpskernen komt te staan.	We zijn benieuwd wat hier wordt bedoeld. Mogen de windmolens bijvoorbeeld niet tussen de

<i>Nr.</i>	<i>Windmolens randvoorwaarden en criteria voor locaties</i>	<i>Onze reactie</i>
		dorpskernen van 't Goy – Schalkwijk en of 't Goy en Werkhoven komen? Zonder nadere toelichting weet je als inwoner eigenlijk niet waar je je mening over geeft.
5.	We zorgen voor goede aansluiting op het elektriciteitsnetwerk.	Hier is iedereen uiteraard 100% voor. Het heeft dus geen enkele toegevoegde waarde om dit aan bewoners voor te leggen. Dat dit toch gebeurt, versterkt het gevoel dat dit inspraak om de inspraak is.

Tabel 3

<i>Nr.</i>	<i>Voorwaarden voor de exploitant</i>	<i>Onze reactie</i>
1.	De exploitant maakt inzichtelijk hoe 50% van de opbrengst ten goede komt aan de lokale gemeenschap.	Graag horen wij van u wat u verstaat onder opbrengst en wat u verstaat onder lokale gemeenschap.
2.	De exploitant stelt een participatieplan op en geeft aan hoe inwoners worden betrokken en welke invloed zij hebben.	Wij vinden dat participatie van inwoners verplicht zou moeten zijn. Dus niet een puntencategorie, maar een randvoorwaarde om een vergunning te kunnen aanvragen. Zie in dat verband ook ons verzoek om ons te ondersteunen bij het opzetten van een energiecoöperatie 't Goy. Wij hebben gezien dat dit ook het standpunt van 'Opgewekt Houten' is en wij kunnen ons daar helemaal in vinden.
3.	De exploitant zorgt er voor dat de huidige bodemkwaliteit niet achteruit gaat.	Naar ons weten is er nog weinig ervaring met het effect van langdurige plaatsing van zonnepanelen op landbouwgronden. Alleen de opmerkingen dat de exploitant ervoor moet zorgen dat de bodemkwaliteit niet achteruit gaat lijkt onvoldoende. De exploitant zal ook moeten aangeven hoe hij dit gaat waarborgen.
4.	De exploitant van zonnevelden of windmolens houdt zich bij plaatsing aan de 'Gedragscode zon op land' van Holland Solar of de 'Gedragscode Wind op Land' van NWEA en NLVOW.	Geen reactie.
5.	De exploitant ruimt na ontmanteling de materialen op. Deze worden zoveel mogelijk gerecycled.	Geen reactie.
6.	De exploitant zorgt er na ontmanteling voor dat de grond weer bruikbaar is voor andere bestemmingen	Geen reactie.

Energiecoöperatie

Wij denken dat een opzetten van energiecoöperatie 't Goy enorm kan bijdragen aan het draagvlak voor zonnevelden in ons buitengebied. Wij denken dat daarbij kan worden bereikt dat zonnevelden op een verantwoorde manier worden ingepast. Daarnaast denken we dat met de opbrengsten een impuls kan worden gegeven aan de leefbaarheid van ons dorp. Een dergelijk project is voor een klein dorp als het onze groot en eigenlijk niet te behappen. Wij hebben zelf niet de deskundigheid en capaciteit om zoiets van de grond te krijgen. Tegelijk denken wij wel dat u zo'n initiatief zou verwelkomen. Wellicht dat we kunnen aansluiten bij een vergelijkbaar project in Houten, maar het kan ook zijn dat juist de specifieke problematiek van het buitengebied (met veel moeilijk te isoleren woningen) om een eigen energiecoöperatie 't Goy vraagt?

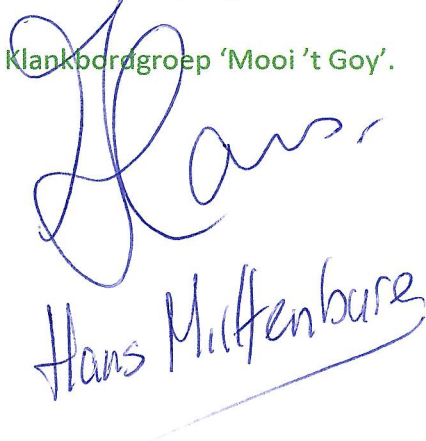
Graag zouden wij daarom zien dat de gemeente ons financieel ondersteunt om een dergelijk initiatief van de grond te krijgen. Wij hebben de financiën nodig om een deskundige projectleider in te huren om van droom naar daad te komen. Uiteraard willen we bij zo'n project de gemeente betrekken en hopen wij dat ambtenaren van de gemeente deelnemen in het project. Omdat het project ook opbrengsten genereert is het, denken wij, mogelijk dat de gemeente Houten dit als investering ziet die t.z.t. terugkomt. Hetzij omdat de gemeente ook participeert in de coöperatie, hetzij omdat de beschikbare gelden worden terugbetaald als er opbrengsten worden gegenereerd. Op die manier kunnen we een 'win-win' situatie realiseren. Graag bespreken wij dit idee verder met u en kijken we samen met u hoe wij vervolgstappen kunnen zetten.

Tot slot

Wij zullen deze brief in de bijeenkomst van 17 december 2020 graag toelichten.

Met vriendelijke groet,

Klankbordgroep 'Mooi 't Goy'.

Hans Muffenbare